

Fiskeridirektoratet
Utviklingsseksjonen
Postboks 185 Sentrum
5804 Bergen

Bergen, 05.11.2020

Høring av regulering av fisket etter leppefisk Sak 20/2020

Vi viser til Fiskeridirektoratets forslag til regulering av fisket etter leppefisk i 2021 og teamsmøte om saken 28.11.2020, og har følgende innspill til forslaget:

Generelt

Bruk av villfanget leppefisk er en effektiv og miljøvennlig avlusingsmetode for laks og ørret som sammen med andre ikke- medikamentelle avlusingsmetoder har redusert behovet for kjemiske avlusingsmidler vesentlig.

Leppefisk er et verktøy i havbruksnæringens lusebekjempelse, og fiskeriet etter leppefisk er ikke et ordinært konsumfiskeri. Forvaltningen må tilpasses dette og det må tas andre hensyn enn i annen fiskeriforvaltning. Leppefisken skal leve videre etter at den er fanget av fiskerne, og det betyr at forskriften må være utformet på en slik måte at særlig fiskevelferd under fangst, lagring og bruk vektlegges sterkt.

Det er viktig både av hensyn til fisker, oppdretter, tilsynsmyndigheter og opinionen. Det er en selvfølge at uttaket fra bestandene må være bærekraftig, og dette krever god kunnskap om bestandsgrunnlaget.

Fangstinnretninger

I 2019 ble det vedtatt endringer i utformingen av inngangskalver, som forutsetningsvis skal iverksettes i 2021. Bakgrunnen for dette er uro for at uttak av berggyllt er for høyt. Fangststatistikken viser imidlertid jevnt uttak av berggyllt på 10 % av totalfangst fra 2018 til 2020, og i 2017 utgjorde fangsten 8 % av totalt uttak av leppefisk

I tillegg er det nå forslag om enderister på hele teinen som også skal gjelde fra 2021 sesongen. Det betyr at det i Norge da skal skiftes ut over 1 million teiner, uten at det er gjennomført en grundig evaluering av konsekvensen dette har for næringen. Før de foreslåtte endringene vedtas, bør det derfor gjennomføres et forsøksprosjekt hvor dette testes ut. Havforskningsinstituttet bør lede og gjennomføre prosjektet, og det må opprettes en styringsgruppe som kan bidra med kunnskap og erfaring på hva som skal undersøkes og hvordan prosjektet skal gjennomføres. På bakgrunn av resultatene fra et slikt prosjekt kan en trekke konklusjoner som da kan forskriftsfestes. En styringsgruppe bør bestå av representanter fra havbruksnæringen, fiskerinæringen og forvaltningen, og målet må være å få en innretning som ivaretar rensefiskens sin velferd.

Det er usikkert om så mange nye teiner er tilgjengelig i 2021 hvis det skal foretas full utskifting.

Vi frykter også at innføring av de foreslåtte tiltak vil redusere fangst av berggyllt med opp mot 50% og mener at det vil være bedre løsning å innføre maksimalmål på berggyllt

Redskapsmengde og velferd

Det foreslås ingen endringer i kvoten for 2021 selv om det rapporteres om god tilgang på leppefisk som da kan indikere god bestandstilstand og dermed økt fangst pr teine. Med tillatt mengde på 400 teiner pr båt på Vestlandet og gode fangster i hver teine, er det risiko for at den velferdsmessige tilstanden på fisk som leveres til oppdretter svekkes og dødelighet etter utsett i oppdrettsmerd kan bli stor.

På Sørlandet der maksimalt antall teiner pr fartøy er 100, rapporteres det om høyere kvalitet og bedre helsetilstand på leppefisk i oppdrettsmerd. Det vil derfor være en velferdsmessig fordel om antall teiner pr fartøy for de som nå har 400 reduseres kraftig, kanskje ned mot 100 for alle. Fiskerne vil da kunne røkte teinene flere ganger om dagen eller strekke ut fiskesesongen i tid. For oppdretterne er det viktig å ha tilgang på leppefisk lengre ut over høsten enn tilfellet er nå.

Erfaringen fra ungdoms- og fritidsfiskere som opererer langt færre teiner viser også at kvaliteten har sammenheng med antall teiner pr fartøy og røktingshyppigheten av disse. Med et lavere antall teiner pr båt reduseres også risikoen for gjenglemte teiner i sjøen.

Stamfisk

I reguleringsforslaget foreslås det en videreføring av ordningen med dispensasjon til fiske etter stamfisk av berggyllt. Vi støtter dette, men ber om at det i tillegg gis tilsvarende dispensasjonsadgang for bergnebb. Det er i dag i gang forsøk med oppdrett av bergnebb, og det må da være anledning til å fange stamfisk i aktuell gyteperiode. De som fisker etter bergnebb, må ha dispensasjon for bruk av teiner.

Ungdomsfiskeordningen

Det er et økende antall ungdommer som deltar i fisket etter leppefisk under ungdomsfiskeordningen. Dette er en fin form for rekruttering til fiskeryrket som det må legges ytterligere til rette for. I mange tilfeller er det utfra sikkerhetsmessige hensyn på grensen av det forsvarlige å la en ungdom ned mot 12 år drive fiske alene, og det bør vurderes om det er mulig å innføre en ordning der 2 ungdommer med hver sin kvote kan fiske sammen på én båt. For slike tilfeller må det da dispenseres fra omsetningskravet pr båt.

Åpningtidspunkt

Det er viktig å få leppefisk i merdene så tidlig som mulig for å gå inn i sesongen med høye sjøtemperaturer med lavest mulig lusenivå. Det avgjørende er likevel at leppefisken er ferdig med gytingen før den fanges, og dette tidspunktet er naturlig nok ulikt fra sør til nord og fra år til år.

Det er ikke mulig å beregne tidspunkt for gyting lang tid på forhånd, så i tillegg til å bestemme en fast dato for igangsetting av fisket etter leppefisk bør forskriften inneholde en adgang til å endre på startdato utfra sjøtemperaturer og gytetestatus for fisken. Evalueringstidspunktet må likevel være i rimelig tid før fisket starter.

Balanse mellom kvoteområder

Fra næringen nord for 62grader meldes det at det fiskes stadig lavere antall leppefisk der, blant annet på grunn av salg av kvoter sørover. Det tas til orde for at uttak ikke må forskyves mellom landsdeler, om nødvendig ved at båtene i nord får større kvoter enn i sør for å opprettholde fangstmengden i nord. En vil dermed redusere behovet for transport av fisk over lange strekninger.

Landingsforskriften

Innføring av fartøyskvoter og senere lukking av fisket har hatt en positiv effekt for å få mer ro i fisket etter leppefisk. En del av de andre regelverksendringer som er innført har ført til endringer som ikke har vært like positive. Landingsforskriften har medført at det for kjøper er mer krevende å holde kontroll på volum og korrekt sluttseddelføring enn tidligere. Antall sluttседler kan med dagens regelverk bli svært høyt til tross for relativ små fangstvolum. Dette øker sannsynligheten for avvik og feil i sluttsedelprosessen. Det bør gis mulighet til å samle flere landingsседler i en og samme sluttседdel. Dette vil medføre en vesentlig forenkling av oppgjørsprosessen uten å gå på bekostning av nødvendig detaljgrad i fangstdata.

Evalueringsmøte

Tidligere år har Fiskeridirektoratet avholdt evalueringsmøter etter avslutning av hver sesong. I disse møtene har fiskere, oppdrettere og forvaltning utvekslet erfaring som har vært nyttig å ta med inn i diskusjonen om påfølgende års forvaltning. Vi savner denne arenaen og ber om at det vurderes å innføre slike møter på nytt.

Med hilsen
Sjømat Norge

Hans Inge Algrøy
Regionsjef havbruk vest.